

Retningslinjer for Named Person ved Københavns Universitet

§ 1. Hvert fakultet på Københavns Universitet har mindst én Named Person.

Stk. 2. Fakultetets Named Person udpeges af Akademisk Råd efter indstilling fra dekanen for en periode på tre år. Genudpegning kan finde sted.

Stk. 3. Som Named Person kan udpeges en professor, lektor eller seniorforsker ved Københavns Universitet.

Stk. 4. Ved udpegningen udpeger Akademisk Råd også en stedfortræder for Named Person. Stedfortræderen fungerer som Named Person ved fakultetet, når Named Person er fraværende eller ikke kan rådgive, jf. § 2, pga. inhabilitet.

Stk. 5. En Named Person kan ikke samtidig være medlem af Praksisudvalget, Nævnet for Videnskabelig Uredelighed eller være en del af ledelsen på Københavns Universitet.

Stk. 6. På fakulteter med flere større forskningsområder kan der udpeges mere end en Named Person.

§ 2. Fakultetets Named Person har til opgave at rådgive medarbejdere ved fakultetet, som ønsker vejledning om videnskabelig uredelighed og tvivlsom forskningspraksis, jf. definitionen af videnskabelig uredelighed og tvivlsom forskningspraksis i lov om videnskabelig uredelighed m.v. Fakultetets Named Person kan efter aftale med dekanen indgå i fakultetets arbejde med at informere, vejlede og udvikle normerne for ansvarlig forskningspraksis, herunder bidrage til uddannelse af forskere m.v.

Stk. 2. Rådgivningen sker i fortrolighed, jf. dog § 5, stk. 2 og § 6. Named Person skal kende identiteten på medarbejderen, der ønsker rådgivning.

§ 3. Under rådgivningen af medarbejdere ved fakultetet, jf. § 2, kan Named Person efter aftale med de involverede parter bidrage til mediering. Named Person kan dog ikke mediere i sager, som vurderes at være så alvorlige, at de skal videresendes til ledelsen,

fordi der enten er tale om mulig videnskabelig uredelighed eller mulig tvivlsom forskningspraksis, jf. § 5, stk. 2.

§ 4. Named Person kan ikke af egen drift indbringe sager for Praksisudvalget eller Nævnet for Videnskabelig Uredelighed.

§ 5. Named Person varetager rådgivningen, jf. § 2, uafhængigt af universitets- og fakultetsledelsen og skal derfor ikke orientere universitets- og fakultetsledelsen om den konkrete rådgivning, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Named Person har pligt til at orientere fakultetsledelsen, hvis der er begrundet mistanke om, at der i en konkret sag foreligger videnskabelig uredelighed, jf. lov om videnskabelig uredelighed m.v. § 10, stk. 3, eller hvis der er en begrundet mistanke om, at der er begået tvivlsom forskningspraksis af grov karakter. Named Person skal i disse situationer gøre notat om oplysningerne i sagen.

Stk. 3. Med henblik på erfaringsopsamling afgiver Named Person årligt en anonymiseret rapport til dekanen om sit virke.

§ 6. Henvendelser til Named Person bør kun indeholde oplysninger om andre personer (bipersoner) i anonymiseret form.

Stk. 2. Hvis oplysninger om bipersoner ikke kan behandles i anonymiseret form, oplyser Named Person bipersonerne om behandlingen af personoplysninger i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningens artikel 14, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Named Person kan undlade at give oplysninger om behandlingen af data til eventuelle bipersoner efter databeskyttelsesforordningens artikel 14, hvis bipersonens interesse i oplysninger findes at burde vige for afgørende hensyn til private interesser, herunder hensynet til pågældende selv, jf. databeskyttelseslovens § 22, stk. 1. Endvidere kan Named Person undlade at give oplysninger om behandlingen af personoplysninger til bipersoner, hvis det viser sig at være umuligt eller vil kræve en uforholdsmæssig stor indsats, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 14, stk. 5, litra b).

Stk. 4. Named Person kan kontakte universitetets databeskyttelsesrådgiver med henblik på rådgivning om, hvordan informationen håndteres i henhold til databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Stk. 5. Named Person's eventuelle notater om henvendelser, som indeholder personhenførbare oplysninger, skal slettes/makuleres når rådgivningen er afsluttet. I sager

hvor fakultetsledelsens skal orienteres, må notatet dog ikke slettes, før Named Person har opfyldt sin pligt til at orientere fakultetsledelsen, jf. § 5, stk. 2.

Stk. 6. Personer, som kontakter Named Person og eventuelle bipersoner kan klage til Datatilsynet over behandlingen af personoplysninger. Københavns Universitets privatlivspolitik finder anvendelse for Named Persons behandling af personoplysninger.

§ 7. Fakulteternes Named Persons mødes 1-2 gange årligt med henblik på at sparre og drøfte rådgivningen. FA F&I står for at arrangere møderne.

§ 8. Fakultetet sikrer information/vejledning på fakultetets hjemmeside om, hvordan Named Person-ordningen virker på fakultetet, herunder hvor og hvordan medarbejderne kan henvende sig til Named Person.

§ 9. Nærværende retningslinjer træder i kraft den 1. januar 2021

København den 2. december 2020

Henrik C. Wegener, Rektor

/Kim Brinckmann, Vicedirektør

Vejledning til retningslinjerne

§ 1

Hvert fakultet har minimum en Named Person. Af hensyn til uafhængigheden af ledelsen udpeges Named Person af Akademisk Råd, ligesom Named Person ikke kan indgå i ledelsesstrengen hverken på fakultetet eller i Fællesadministrationen.

Der er mulighed for genudpegning for at sikre erfaringsopbygning og kontinuitet. Der er ikke begrænsninger på, hvor mange gange der kan ske genudpegning.

For at undgå inhabilitet i Praksisudvalget ved udvalgets behandling af sager, kan fakultetets Named Person ikke samtidig være medlem af Praksisudvalget eller være medlem af Nævnet for Videnskabelig Uredelighed.

§ 2

Definitionen af videnskabelig uredelighed og tvivlsom forskningspraksis findes i § 3 i Lov om videnskabelig uredelighed m.v., her fremgår bl.a. følgende:

”§ 3. I denne lov forstås ved:

Videnskabelig uredelighed: Fabrikering, forfalskning og plagiering, som er begået forsætligt eller groft uagtsomt ved planlægning, gennemførelse eller rapportering af forskning.

Fabrikering: Uoplyst konstruktion af data eller substitution med fiktive data.

Forfalskning: Manipulation af forskningsmateriale, udstyr eller processer samt ændring eller udeladelse af data eller resultater, hvorved forskning fremstår misvisende.

Plagiering: Tilegnelse af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering.

Tvivlsom forskningspraksis: Brud på alment anerkendte standarder for ansvarlig forskningspraksis, herunder standarderne i den danske kodeks for integritet i forskning og andre gældende institutionelle, nationale og internationale praksisser og retningslinjer for integritet i forskning.”

Det er ikke muligt for en medarbejder at henvende sig anonymt til Named Person. Identiteten på medarbejderen skal være Named Person bekendt.

Named Person har flere forskellige opgaver:

- At rådgive om ansvarlig forskningspraksis
- At rådgive om mistanker om brud på ansvarlig forskningspraksis.

- Efter aftale med dekanen indgå i fakultetets arbejde med at informere, vejlede og udvikle normerne for ansvarlig forskningspraksis.

Named Person skal bidrage til, at normerne for ansvarlig forskningspraksis respekteres på fakultetet.

Såfremt det findes hensigtsmæssigt, kan dekanen indgå aftale med Named Person om at indgå i fakultetets arbejde med at informere, vejlede og udvikle normerne for ansvarlig forskningspraksis, herunder bidrage til uddannelse af forskere m.v. Som led i dette arbejde kan Named Person bidrage til, at den viden, der opstår i forbindelse med konkrete sager, bedst muligt udnyttes til at videreudvikle forskningskulturen.

Named Person yder rådgivning om alle emner inden for forskningsintegritet. Det kan f.eks. være planlægning af forskning, dataadministration eller interessekonflikter. Rådgivningen sker i fortrolighed, såfremt den er fremadrettet, dvs. omhandler forhold der ikke allerede er begået. Forskere bør således være opmærksomme på at få afklaret tvivlsspørgsmål med henblik på at undgå, at der handles i strid med ansvarlig forskningspraksis fremfor at reparere på begåede forhold.

Named Person yder også rådgivning om forhold eller aktiviteter, der allerede er begået eller udført, men i sådanne tilfælde er den pågældende forsker ikke garanteret fortrolighed, idet Named Person er forpligtiget til at orientere fakultetsledelsen, hvis der er begrundet mistanke om, at der i en sag foreligger videnskabelig uredelighed eller tvivlsom forskningspraksis. Fakultetsledelsen beslutter i sådanne sager, om der eventuelt skal indgives en anmeldelse til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed eller til Praksisudvalget.

§ 3

Eventuel mediering forudsætter bindende tilsagn herom fra alle involverede parter.

§ 4

Named Person har kun en rådgivningsfunktion og kan derfor ikke træffe afgørelse eller indbringe sager for Praksisudvalget eller Nævnet for Videnskabelig Uredelighed.

§ 5

Af hensyn til uafhængigheden kan Named Person som udgangspunkt ikke orientere ledelsen om den konkrete rådgivning og eventuelle sager.

Named Person kan dog under rådgivningen anbefale, at medarbejderen orienterer ledelsen om sagen.

Named Person er dog i særlige tilfælde forpligtet til at orientere fakultetsledelsen i sager, hvor der foreligger en begrundet mistanke om videnskabelig uredelighed. Dette angår sager, hvorefter Københavns Universitet efter lov om videnskabelig uredelighed m.v. § 10, stk. 3, vil være forpligtiget til at indgive anmeldelse til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed.

Eksempler på henvendelser om mulig videnskabelig uredelighed, hvor Named Person er forpligtet til at orientere fakultetsledelsen, er sådanne henvendelser, som vedrører videnskabelige produkter, der umiddelbart kan identificeres med konkrete, begrundede påstande eller på anden måde underbygget information om fabrikering, forfalskning og plagiering, der allerede er begået. Der henvises til §§ 3 og 11 i lov om videnskabelig uredelighed m.v. for en definition af disse begreber. Det kan f.eks. være en begrundet påstand eller på anden måde underbygget information om, at der i et konkret videnskabeligt produkt er begået plagiering. Named Person skal endelig vurdere, at det er overvejende sandsynligt, at der foreligger videnskabelig uredelighed.

I forhold til henvendelser om mulig tvivlsom forskningspraksis er Named Person eksempelvis forpligtet til at orientere fakultetsledelsen, hvis en henvendelse vedrører en umiddelbar identificerbar genstand – f.eks. en tekst, en figur eller et begivenhedsforløb, indeholder konkrete, begrundede påstande eller på anden måde underbygget information om f.eks. selvplagiering, manglende oplysning om interessekonflikter og manglende eller mangelfuld opbevaring af primær data, der allerede er begået eller opstået. Named Person skal endelig vurdere, at det er overvejende sandsynligt, at der foreligger tvivlsom forskningspraksis, og at forholdet er af grov beskaffenhed ved at være begået forsætligt, gentagne gange eller af flere i forening. For en definition af tvivlsom forskningspraksis henvises til § 3, stk. 1, nr. 5 i lov om videnskabelig uredelighed m.v., hvilket for Københavns Universitets vedkommende er uddybet i § 2 i Københavns Universitets regler om håndtering af sager om tvivlsom forskningspraksis og videnskabelig uredelighed. Der henvises herudover til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 117 som fremsat, side 11 og 27 og til punkterne 6 og 2 i Den danske kodeks for integritet i forskning for en nærmere beskrivelse af selvplagiering, interessekonflikter og primær data. Det kan f.eks. være en begrundet påstand eller på anden måde underbygget information om, at der i forbindelse med en bestemt forskningsaktivitet ikke er opbevaret primær data på en måde, der muliggør evaluering af resultatet eller identifikation af de personer, der har udført forskningen.

I begge typer sager skal Named Person hurtigst muligt gøre notat, som skal tjene som grundlag for orienteringen af ledelsen. Named Person skal derfor ved vejledning af medarbejdere på fakultetet hele tiden være opmærksom på, om sagens karakter medfører, at der skal gøres notat til brug for orienteringen af ledelsen. Notatpligten gælder alene for sager, hvor ledelsen skal orienteres, og Named Person skal derfor først gøre notat i en sag, når Named Person vurderer, at ledelsen skal orienteres. Sager kan således behandles af Named Person i en periode uden at det vurderes nødvendigt at gøre notat om sagens beskaffenhed.

Fakultetsledelsen skal ved modtagelse af sådanne anmeldelser tage stilling til, om sagen er af en sådan karakter, at der skal indgives anmeldelse til Praksisudvalget, som herefter sørger for, at sagen oversendes til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed.

Den orientering af ledelsen, som Named Person foretager i ovennævnte sager, skal indgå i sagsmaterialet i henholdsvis en eventuel ansættelsesretlig sag på KU på baggrund af en udtalelse fra Praksisudvalget, eller i en sag for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed. Orienteringen skal derfor sendes i partshøring hos anmeldte, inden at ledelsen på KU træffer afgørelse om at iværksætte en ansættelsesretlig sanktion, og inden at Nævnet for Videnskabelig Uredelighed træffer afgørelse. I sidstnævnte tilfælde foretages partshøringen dog i forbindelse med sagsbehandlingen ved nævnet. En ansættelsesretlig sanktion kan dog også iværksættes, selvom Praksisudvalget eller nævnet, endnu ikke har taget stilling i sagen. Uanset ovenstående skal partshøringen ikke foretages af Named Person, men skal ske som et sagsskridt i forbindelse med ledelsens behandling af den ansættelsesretlige sag eller i Nævnet for Videnskabelig Uredelighed.

§ 6

Reglerne i databeskyttelsesforordningen, GDPR, gælder, når Københavns Universitet behandler ansattes personoplysninger. Reglerne gælder således også, når Named Person rådgiver en ansat på Københavns Universitet og dermed behandler den ansattes personoplysninger.

Københavns Universitet har pligt til at give de ansatte en række oplysninger om behandlingen af persondata. Disse oplysninger er givet til alle ansatte i medarbejderguiden. [Link til <https://kunet.ku.dk/medarbejderguide/Sider/Sikkerhed-og-beredskab/Dine-persondata-paa-KU.aspx>]. Named Person vil være forpligtet til at oplyse om det tidsrum, hvor personoplysningerne vil blive opbevaret. I overensstemmelse med § 6, stk. 5 vil oplysningerne blive slettet eller makuleret, når rådgivningen er afsluttet.

I tilfælde, hvor en ansat henvender sig til Named Person og i den forbindelse giver oplysninger om andre personer, vil Named Person som hovedregel være forpligtet til at

oplyse den eller de andre personer om behandlingen af personoplysningerne og formålet hermed samt om det tidsrum, som oplysningerne forventes at blive opbevaret. Den eller de andre personer kaldes for bipersoner og bipersoner har samme rettigheder efter persondataforordningen som de direkte registrerede personer.

<https://kUNET.ku.dk/medarbejderguide/Sider/Sikkerhed-og-beredskab/oplysningspligt.aspx>

Named Person kan undlade at oplyse bipersoner om behandlingen af oplysningerne og formålet hermed. Dette skal være begrundet i afgørende hensyn til private interesser, herunder hensynet til den ansatte, som søger Named Persons rådgivning. Hensynet til bipersonens interesser kan også begrunde undladelse af overholdelse af oplysningspligten. Der skal altid foretages en konkret vurdering, hvori hensynet til en åben dialog i rådgivningssituationen vil kunne tillægges vægt.

Named Person kan også undlade at give oplysninger til bipersoner i tilfælde, hvor dette viser sig umuligt eller vil kræve en uforholdsmæssig stor indsats. Der kan være tale om tilfælde, hvor en ansat omtaler en stor gruppe personer, som fx ”alle forskere på det sundhedsvidenskabelige fakultet” eller ”forskerne i København”.

Reglerne i databeskyttelsesforordningen gælder ikke, hvis oplysningerne om bipersonerne videregives til Named Person i anonymiseret form.

Oplysningerne er anonyme, hvis bipersonens identitet ikke nævnes i forbindelse med rådgivningen eller hvis det ikke er muligt at udlede bipersonens identitet ud fra sammenhængen. Hvis fx ph.d.-studerende giver oplysninger om vejlederen, vil det være muligt at finde frem til vejlederens identitet, hvorfor der ikke er tale om anonyme oplysninger, selvom vejlederens navn ikke indgår i henvendelsen til Named Person.

§ 7

Med henblik på sparring og erfaringsudveksling mødes Named Persons på Københavns Universitet 1-2 gange om året.

§ 8

Fakultetet sikrer den nødvendige information på fakultetets hjemmeside om, hvordan Named Person ordningen virker på fakultetet, herunder hvor og hvordan medarbejderne kan henvende sig til Named Person.